اما قلندران چندانکه در معدن بکسر العین و سکونه
جای نفس نماند بفتح النونین و بر سفر روزی
کس بکسر الباء الاصلیة بیت اسیر بند شکم راد و شب
یکیرد خواب ای لا ینام اللیلتین المتوالیتین شبی
زمعدن سنگی ای مثل الحجر من ثقلة الطعام شبی
زدلتنگی لعدم الطعام حکمت مشورت بازنان
بناست بمعنی باطل و سخاوت با مفسدان گناه
بیت ترحم بر پلنگ تیز دندان وصف بلنگ ستمکاری
بود بر گوسفندان ای الشفقة علی الظالم ظلم علی
الضعفاء حکمت هر که او دشمن درویش است
ای کان نحیث یقدر علی قتله اگر نکشد بضم الکاف
دشمن خویش است بیت سنگ در دست
و مار بر سر سنگ ای الحجر اذا کان فی ید ک والحیة
علی الحجر الآخر حیث یسهل قتله خیر بکسر الخاء المعجمة
بمعنی ضعیف رایی احدی الیائین مصدریة بود بل
فکر فاسد قیاس و درنگ ای التوقف و گروهی
بخلاف این مصلحت دیدند و گفته در کشتن بندیان
ای الذین منسوبون الی القید و المراد بهم المحبوسون
و من قاله جمع بند فقد غفل و فی بعض النسخ بندگان
تأمل و بترست لکم انکه اختیار باقیست توان کشت
بالضم بمعنی کشتن و توان هشت بالکسر بمعنی هشتن
بمعنی ترک کردن اگر نه تائل کشته شود محتملست که
که مصلحتی فوت شود که ندارک مثل ان ممتنع باشد
مثنوی نیک سهلست ای اشد سهولة زدن جان
کرد بمعنی کردن کشته را باز زدن نتوان کرد و لهذا
شرط عقلست صید تیر انداز وصف ترکیبی که جوزفت
از کمان فاعله تیر انداز نیاید باز ای من اخری حکمت

حکیمی که

حکیمی که با جهال در افتد ای بجمع معهم اتفاقا باید که
عذرت توقع ندارد دفانهم لا یعرفون قدر و جاهلی که
بزبان آوری و کثرة الکلام و طلاقة اللسان بر حکیمی
غالبه آید عجب نیست که سنگست جوهری را بشکند
بیت نه عجب ای لیس بعجب که فرو رود نقش
الضمیر راجع الی الاول المصراع الاخیر اعنی عند لیبی
غراب بسکون الباء مبتداء همنفس خبر و الجملة
صفة عندلیب و اعلم ان لفظ قفس بالسین و اخره
فارسیة و بالصاد عربی کما بینا فی الباب الخامس
و من لم یعرف هذا التحقیق قال و یعرف من هذا
الکلام ان قفس آخره سین و قد ذکر الجوهری
فی باب الصاد قطعه گر هنرمند زاو باش قدر بیانه
فی حکایة دزدان عرب جفا بی بیاء الوحدة بیند ای
لو وصل منهم الیه سوء ادب و مضرة تادل خویش
نیازارد بالام و درهم ای منقبض و قدر نشود
فاعله ضمیر هنرمند و ذکر فی مقام التعلیل سنگ بکوه
اگر کاسه زرین شکند بکسر الشین و فتحتی الکاف
و النون قیمت سنگ نیفزاید لا یزداد قیمة الحجر
و زر عطف علی سنگ کم بفتح الکاف العربی ای
ناقص نشود حکمت خردمندی بیاء الوحدة
راکه در زمرة اجلاف جمع جلف ای جاف غلیظ
الطبع و فی بعض النسخ سخن به بند د شکفت بکسر تین
بمعنی تعجب مدارکه آواز بربط بفتحتی الیائین او ختم
الثانیة کما مر باغلبة دهل بضمتین بر نیاید ای
لا یوازیه و لا یظهر فی مقابلة و بوی عبیر بالباء بعد
العین و الیاء بعدها و قد وجد فی بعض النسخ بالنون
الساکنة بعد العین و الباء بعدها ازکند بالکاف

الفارسی